

Rapport 2009:98

Arkeologisk utredning och förundersökning

Villatomt i Konungsund

Intill RAÄ 68:1
Konungsund - Väsby 13:1
Konungsunds socken
Norrköpings kommun
Östergötlands län

Erika Räf

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM
AVDELNINGEN FÖR ARKEOLOGI

Villatomt i Konungsund

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning.	4
Syfte och frågeställningar.	5
Metod för utredning och förundersökning	5
Resultat och åtgärdsförslag	6
Referens.	6
Tekniska uppgifter.	8

Omslagsbild: Utsikt från villatomten ut mot åkermark och Fjuks gamla tomt (t h). Mot söder. Foto Erika Räf, ÖLM.

Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

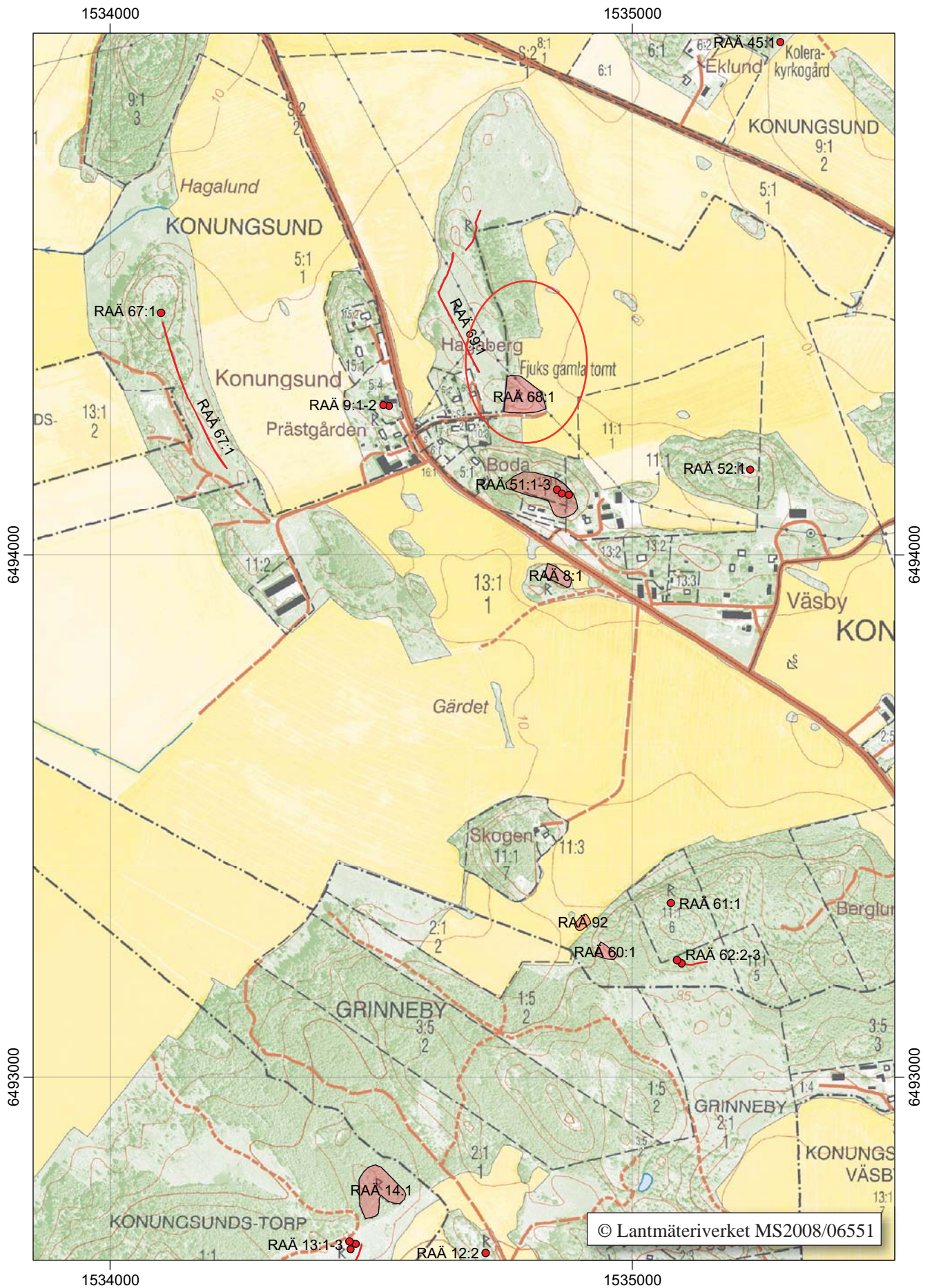
Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum utförde i november 2009 en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 samt en arkeologisk förundersökning inom del av fastigheten Konungsund-Väsby 13:1, Konungsunds socken, Norrköpings kommun. De arkeologiska insatserna föranleddes av planerad villabyggnation samt anläggande av en mindre väg till villatomten.

Sträckningen för den ca 180 m långa vägen var planerad att läggas dels i åkermark intill lämningarna av Fjuks gamla tomt, RAÄ 68:1, dels i äldre odlingsmark (gammal potatisåker) direkt norr om RAÄ 68:1. Sökschakt togs upp längs den planerade vägsträckningen samt på platsen för villan. Inget av arkeologiskt intresse påträffades. Efter utförd förundersökning och arkeologisk utredning gör undertecknad, för Östergötlands länsmuseums räkning, bedömningen att den planerade exploateringen kan äga rum som planerat.

Erika Räf
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan, blad 8G 8g, med undersökningsområdet markerat. Skala 1:10 000.

Inledning

Östergötlands länsmuseum utförde i november 2009 en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 samt en arkeologisk förundersökning inom del av fastigheten Konungsund-Väsby 13:1, Konungsunds socken, Norrköpings kommun. De arkeologiska insatserna föranleddes av planerad villabyggnation samt anläggande av en mindre väg till villatomten. Den arkeologiska utredningen avsåg den del av fastigheten som skulle bebyggas, sammanlagt ca 3 500 m². Förundersökningen gällde den nya vägsträckningen, som var ca 180 m lång.

Det arkeologiska arbetet utfördes efter beslut från Länsstyrelsen Östergötland. Uppdragsgivare var Fredrik Hjort, som svarade för kostnaderna för förundersökningen. Länsstyrelsen betalade kostnaderna för den arkeologiska utredningen. Undertecknad var ansvarig för fältarbetet samt för utformandet av rapporten.

Områdesbeskrivning

Utrednings- och undersökningsområdet är beläget i åker- och skogsmark i en mycket fornlämningsrik trakt i Konungsunds socken på centrala Vikbolandet.

Den nya vägen planerades att läggas i direkt anslutning till en moränkulle där Fjucks gamla tomt finns registrerad (RAÄ 68:1). Tomten består av bebyggelse-lämningar inom ett ca 80x80 m stort område, bestående av en grund efter bostadshus, ett obestämbart antal uthusgrunder samt rikliga lämningar efter odling. Bostadsgrunden är ca 10x6 m och har en skorstensstock. Uthusgrunderna består av relativt grov sten. Tomten är terrasserad mot söder. Gården Fjuk finns markerad på den äldre häradskartan och revs 1923. Det är dock osäkert om gårdstomten också är det ursprungliga stället för byn Fjuk, då prästgården för Konungsund kyrka också bär namnet Stora Fjuk. Den äldre bytomten för Fjuk kan således ligga vid kyrkan. Namnet Fjuk försvinner när byn läggs samman med Väsby (FMIS, RAÄ 68:1, Konungsund sn).

Väster om den planerade villatomten, i betad hagmark, finns ett stensträngssystem (RAÄ 69:1) med en sammanlagd längd av ca 345 m.

Figur 3. Fjucks gamla tomt i bakgrunden. Sökschakt för vägen. Mot väster. Foto Erika Räf, ÖLM.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den arkeologiska utredningen var att fastställa huruvida fast fornlämning berördes av den planerade exploateringen. Lämningar som påträffades vid utredningen skulle dokumenteras avseende karaktär och utbredning och om det inom ramen för utredningen var möjligt att även begränsa dem.

Den arkeologiska förundersökningen gällde området för den tänkta vägsträckningen. Den senare skulle dras omedelbart öster om Fjuks gamla tomt, RAÄ 68:1. En frågeställning vid förundersökningen gällde därför utbredningen av RAÄ 68:1; huruvida den tänkta vägen skulle beröra tomtlämningar under mark, som inte fanns medtagna i fornminnesregistret. Förundersökningen skulle också om möjligt fastställa och beskriva eventuella påträffade fornlämningars karaktär, datering, sammansättning och komplexitet.

Sammantaget skulle utredningens och förundersökningens resultat ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet vid eventuell framtida exploatering, samt utgöra ett underlag för uppdragsgivarens planeringsarbete.

Metod för utredning och förundersökning

Utredningen etapp 1 och 2 innehöll tre huvudmoment:

- Kart- och arkivstudier
- Fältbesiktning
- Sökschaktsgrävning

Utredningen inleddes med en översiktlig kart- och arkivgenomgång. Därefter besiktigades hela det planerade exploateringsområdet, varvid en justering av den tänkta vägsträckan kunde göras. Istället för att lägga vägen rakt över Fjuks gamla tomt, RAÄ 68:1 lades vägen nu i åkermark, öster om RAÄ 68:1.

Utredningens tredje moment utgjordes av en sökschaktsgrävning inom den planerade tomten. Samtidigt utfördes den arkeologiska förundersökningen genom sökschaktsgrävning längs sträckningen för den nya vägen.

Figur 4. Den tänkta platsen för villan. Mot nordost. Foto Erika Räf, ÖLM.

Resultat och åtgärdsförslag

Den arkeologiska utredningen etapp 1 och 2 inbegrep en besiktning av tomt. Tomten är tätt bevuxen med barr- och lövträd och består längst i söder av numera trädbevuxen, äldre åkermark. På den äldre åkermarken planeras ett garage att anläggas. Själva villan ska byggas på en stenig höjd omedelbart nordost om den gamla åkermarken. En avloppsanläggning är tänkt att placeras i åkermarken intill den lokala vägens norra ände.

Sträckningen för den ca 5 m breda vägen var planerad att läggas dels i åkermark intill lämningarna av Fjuks gamla tomt, RAÄ 68:1, dels i äldre odlingsmark (gammal potatisåker) direkt norr om RAÄ 68:1. Sex sökschakt, ca 10 m långa och 1 m breda öppnades längs vägsträckningen. Inget av arkeologiskt intresse påträffades. Därmed kan även konstateras att den östra begränsningen av Fjuks gamla tomt, som anges i Fornminnesregistret bör stämma överens med verkligheten.

Tre mindre sökschakt på ca 2 x 1 m vardera lades ut på den tänkta platsen för villan. Inget av arkeologiskt intresse påträffades.

Efter utförd förundersökning och arkeologisk utredning gör undertecknad, för Östergötlands läns-museums räkning, bedömningen att den planerade exploateringen kan äga rum som planerat.

Referens

Fornminnesregistret (FMIS). www.raa.se/cms/forsok

1534700

1534800

1534900

6494500

6494500

6494400

6494400

6494300

6494300

6494200

6494200

1534700

1534800

1534900

Teckenförklaring

- Sökschakt
- Ny väg
- Ny tomt

RAÄ 69:1

Hagaberg

Fjuks gamla t

Fjuks gamla tomt RAÄ 68:1

Boda

© Lantmäteriverket MS2008/06551

Tekniska uppgifter

Fastighet	Konungsund-Väsby 13:1
Socken	Konungsund
Kommun	Norrköping
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	RAÄ 68:1, 69:1
Ekonomiska kartans blad	8G 8g
Koordinater	X1534785, Y6494343
Koordinatsystem	RT-90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2 samt arkeologisk förundersökning
Länsstyrelsens dnr	431-18873-09
Länsstyrelsens handläggare	Bertha Amaya
Länsstyrelsens beslut	2009-11-02
ÖLM dnr	492/09
ÖLM projektnr	531033
Uppdragsgivare	Fredrik Hjort
Kostnadsansvarig	Fredrik Hjort, Länsstyrelsen, Östergötland
Projektledare	Erika Räf
Fältarbetstid	2009-11-03, 2009-11-13
Totalt undersöktes	3 500 m ²
Fynd	-
Foto	Digitala
Analys	-
Grafik	Erika Räf, Lasse Norr
Renritning	-
Grafisk form	Lasse Norr
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2009:98 © Östergötlands länsmuseum

Östergötlands länsmuseum utförde i november 2009 en arkeologisk utredning etapp 1 och 2 samt en arkeologisk förundersökning inom del av fastigheten Konungsund-Väsby 13:1, Konungsunds socken, Norrköpings kommun. De arkeologiska insatserna föranleddes av planerad villabyggnation samt anläggande av en mindre väg till villatomten.

Sträckningen för den ca 180 m långa vägen var planerad att läggas dels i åkermark intill lämningarna av Fjuks gamla tomt, RAÅ 68:1, dels i äldre odlingsmark direkt norr om RAÅ 68:1. Sökschakt togs upp längs den planerade vägsträckningen samt på platsen för villan. Inget av arkeologiskt intresse påträffades.